

**Petra
Klabouchová**

VONA

Mrazivé vyprávění
z doby, kdy Šumavu
pohltil krvavý sníh

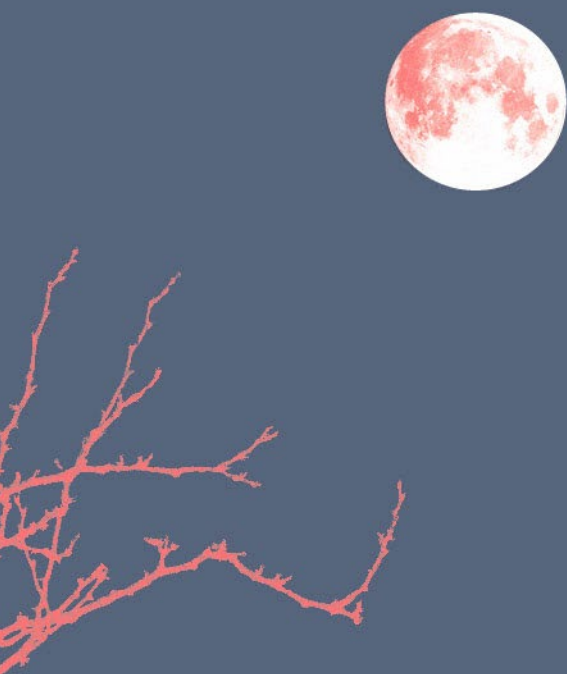
Host

Petra Klabouchová

Brno 2026

VONIA

© Petra Klabouchová, 2026

© Host — vydavatelství, s. r. o., 2026
(elektronické vydání)

ISBN 978-80-275-3090-8 (PDF)

ISBN 978-80-275-3091-5 (ePUB)

ISBN 978-80-275-3092-2 (MobiPocket)

*Na chvíli se posad', zavři oči a naslouchej hlasu šumavských
hvozdů. Teskné písni Gabréty.*

*Vrcholků těch hor se dotkla ruka věčnosti, možná ještě
zaslechněš její šepot. Příběh dávno zapomenuté tragédie
i nejtemnějších zákoutí lidské duše.*

*Staletí před hraničními kameny i pašeráckými stezkami,
v dobách starších než čas sám, vedla těmi místy jiná hranice.
Hranice mezi dvěma světy.*

Tím naším.

A tím jejich.

Jen jsme na to zapomněli. Nebo alespoň chtěli zapomenout.

*Protože když se někde stane něco hodně špatného,
zlo nevyprchá. Zbude po něm otisk, jizva,
šepot mezi vrcholky hor. Jako donekonečna se opakující
ozvěna. Jen čeká uprostřed němé temnoty, až ji znovu
někdo zaslechně.*

A šumavské kopce nikdy šeptat nepřestanou.

VONA

„Je u vás maminka?“

Ženský hlas na druhé straně telefonu znejistí.

„To bude nějaký omyl.“

„Ona u vás pracuje. Naše maminka. Miroslava.“

Ticho. Šeptání. Tlumený rozhovor. Slyší, jak té mladé zmatené paní vzal kdosi sluchátko z ruky. Tentokrát k němu mluví hlas staré ženy.

„Miroslava je tvoje maminka, chlapečku? A co se děje?“

„Ještě se nevrátila domů. Můžete jí říct, že na ni čekáme? Já mám dneska narozeniny a ona tu není.“

Jakmile zavěsí, stará Hradská prudce odstrčí nechápající snachu. Popadne hůl a vyběhne ze dveří, jako by rázem o dvacet let omládla. Zlé tušení ji žene vpřed, vrásčitá tvář bledá jako památeční porcelán za sklem kredence.

Něco je špatně, hergot! Ještě aby z toho nakonec neměla na starý kolena nějaký popotahování. Má tohle vůbec zapotřebí? Jenom kvůli tomu, že si chce synátor rychle našetřit na chatu v Krkonoších a pronajímá načerno její garsonku té ženské. Vždyť o ní vlastně nikdo pořádně nic neví. Jen to,

že tam dole po večerech tajně kurýruje lidem bolavý nohy a záda.

Hradská seběhne kulhavě dvanáct schůdků, co vedou do sníženého přízemí činžáku. Heká u toho bolestí, stářím seschlé klouby píchají při každém kroku jako hřebík zatlučený do kyčlí. Už by i ona zase potřebovala od Miroslavy pořádnou masáž. Ta ženská to s kostma umí, to zas jo, to se jí musí nechat.

Rozkukává se v šeru bez oken. Na hledání vypínače nemá čas, všichni tu stejně vždycky chodili poslepu, popaměti. Vzduch tady páchne uskladněným uhlím z kotelny naproti a horkým dechem společné prádelny. Hradská se musí na okamžik opřít o vlhkou zeď zčernalou mourem a hlasitě lapá po dechu. Vystrašené oči tančí po nenápadných dveřích na konci chodby. Spíš je tuší, než vidí.

Udělá k nim dalších pět kroků. Zvedne pomalu ruku s prsty zkrivenými artrózou. Vezme za kliku. A bodne ji u srdce, až se za něj musí chytit. Ježíšmarjá! Je odemčeno! Jak to, že je odemčeno? Vždycky za sebou přece zamyká.

„Miroslavo! Jste tady?“

Nic. Ticho. Zhluboka se nadechne, dvakrát za sebou. Ve starých plicích slabě zachrčí. Tma kolem ní ji svírá, slyší svůj dech i krev, co hučí ve spáncích, stejně jako starý mandl za zdí prádelny. Najednou, snad úplně poprvé, se tady dole sama bojí.

Pomalu otvírá dveře. Možná až příliš pomalu. Jako ten, kdo ví, že potom už nikdy nebude nic jako předtím.

Dveře do kumbálku táhle vrznou. Zaúpí tmou jako chechtající se klaun v hrací skřínce, který právě dodělává a potřebuje znovu natáhnout klíčkem. Až to Hradské sevře půlky. Pak se dveře trhavě pohnou vpřed.

Nejdřív vidí jen kousek vykachličkované podlahy. Slabé světlo z ulice se mísí s září modré dětské lampičky na nočním stolku v kumbálku.

Staré Hradské vyklouzne z třesoucí se ruky hůl. S hlasitým nárazem dřeva o kámen dopadne na beton a párkrát

poposkočí. Vzduch ztichlého domu rozvibruje rána jako z pistole. V ozvěně se prožene chodbou sklepů několikrát tam a zpátky. Stará se ale ani nepohne. Přispendlená mezi dveřmi jako suchý mrtvý motýl, vrásčité ruce překřížené dlaněmi přes ústa marně tlumí výkřik děsu.

„Bože můj...“

Ani překročit práh nemusí. Vidí ji i v tom přítmí. Hlava leží na podlaze hned před ní. Louže sražené krve objímá celý prostor jako temné černé jezero. Uprostřed něj bílá labuť. Mrtvá bílá labuť. Hradská znovu slyší v uších dětský hlas toho malého v telefonu.

„Naše maminka. Miroslava.“

Vprostřed bělostného krku má vražené truhlářské dláto. Hluboko. Skrz naskrz. Až na druhou stranu z ní prošlo. Všechna barva z tváře vyprchala, všechnen život. Vypadá jako nějaká hloupá rozlámaná loutka, u rtů jí usychá tmavá pěna. Oči doširoka otevřené zírají do prázdna. Kamsi nad sebe.

Hradská rychle ucukne pohledem. Víc nevidí. Je tu příliš tma. Příliš těsno. Příliš všechno. Chce se jí zvracet. Bude zvracet. Zacouvá v hrůze zpátky do chodby. A najednou jí to dojde! Ten... ten vrah... co když tady ještě někde je?

Klopýtne zmateně sklepní temnotou páchnoucí léty zaslé špíny. Najednou v ní vidí stíny. Hýbou se. Točí. Hmatá dlaněmi po zpuchřelé omítce jako slepec. Někde tady přece ten vypínač musí být! Šátrá po stěně jako šílená.

A najednou ho ucítí. Sáhl na ni! Něco tam dole, na podlaze, se právě dotklo jejího kotníku. Chytlo ji to za nohu! Studené, nehybné. Mrtvé! Vyjekne a snaží se ten ztuhlý pářát setřást.

Zvuk odkopnuté dřevěné hole jí zmáčkne plíce. A její třesoucí se ruka zrovna v té chvíli narazí na stěně do vypínače. Cvakne jí pod dlaní. Nad hlavou krátce zabzučí žhavicí se zaprášená žárovka. Tlumené světlo bez varování zaleje celou chodbu. Každý její omlácený roh. Každý detail té nehybné tmavé skvrny na podlaze za otevřenými dveřmi kumbálku.

Stará Hradská ječí. Ječí jako šílená. Jako nikdy v životě. Ječí beze slov a sama sebe přitom neslyší. Oči hrůzou zavřené. A stejně ten pohled nedokáže dostat z hlavy. Obrázek těch bílých zmasakrovaných rukou uprostřed krvavého jezera už z hlavy nikdy nedostane.

„Ježíšikriste!“

To nejsou paže, které se snažily bránit útoku.

To jsou ruce, co jen prosily až do konce o slitování.

LOUČENÍ

Zbývá deset minut do zavírací doby. Možná o trochu víc. Pospíchá. Zvuk jejích kroků se rozléhá ztemnělou uličkou mezi otlučenými prvorepublikovými vilami. Oprýskané, unavené, už pár desetiletí jsou z nich činžáky pro tu nejhorší svoloč.

Povzdechne si a přitáhne límec obnošeného kabátku víc ke krku. Kdo jiný by se sem nahoru na Smíchov taky hrnul. Tisíc schodů, kamna na uhlí, s kyblíkem ze sklepa pěšky až do posledního patra, vymrzlé místnosti a prádlo věčně nasáklé vlhkým smradem. Zlaté sídliště. Co by za nějaký takový kamrlíček v paneláku dala. Vlastní koupelna, všechno hned po ruce, jesle, škola i Jednota. Ale zlatý voči, to je holt pro jiný lidi.

Kdy že si podávala tu žádost o byt? No, už to bude dobrých pár měsíců. Možná rok? Když se tehdy naposledy stávala na bytovém s flaškou albánského koňaku, řekli jí, že je v pořadníku. Nic víc pro ni prý udělat nemohou. V novém by chtěl bydlet každý. A přednost mají samozřejmě socialističtí dělníci se zásluhami. A úplné rodiny. Tak nějak jí to

ta peroxidová čůza sekretářská tenkrát řekla, s úšklebkem, co by byl příliš kyselý i na kubánský pomeranč. Snad ji ta albánská samohonka aspoň pořádně prohnala.

Zásluhami... Tak ty ona teda rozhodně neměla. Na ně nemá správné konexe. A úplná rodina? K ní jí a klukům chybí ten, kdo jí po léta pravidelně dával dobrou noc fac-kami, aby se cítil víc chlap. Soudruh doktor, gynekolog. Kul-tivovaný magor, samozřejmě ve straně a velký zvíře k tomu. To v každém slova smyslu.

Byl to vlastně on, kdo tenkrát podal žádost o rozvod. Ještě předtím, než se stihla vrátit z nemocnice, vylízat se z otoku mozku. Aby to náhodou nebylo na něj. Stejně by to nikdo nepřiznal, tyhle věci se v dokonalých socialistických rodinách této šťastné země přece nedějí. A on je navíc lékař. Muž s posláním, vzorný člen komunistické strany, uvědomělý občan naší Československé socialistické republiky. Takže to soudruzi hodili na ni. Jako obvykle. Prý chlastá. A o ten litinovej radiátor si hlavu rozrazila sama.

Jo, chlastala. Ne moc, ale občas to potřebovala. Kdo by na jejím místě nepil. Celej národ chlastal první ligu, obzvlášť teď, když vloni v srpnu dorazila dočasná bratrská pomoc spřátelených vojsk. Ale na to, aby třikrát za sebou padla hlavou na roh topení, na to nestačí ani ten koňak z Albánie.

Aspoň že kluky jí nechali. O ně ten hajzl zájem neměl. Nikdy. Byl rád, že se jich zbavil. Děcka nenáviděl, vlastně nenáviděl všechny, hlavně ženský. Když ty malý doma třískal hlava nehlava, vždycky u toho zadýchaně funěl: „Máte štěstí, vy parchanti, že nejste holky, to bych z vás duši vyrazil.“

Rychle zažene vzpomínku na vyděšenou tvář jejího synka, když po jedné z facek padl hlavou na roh proskleného konferenčního stolku v obýváku. Koberec plný střepů a potůčky krve z rozseknuté kůže těsně nad obočím, co mu zalily nechápající dětské oči. Dodnes mu zůstala na památku drobná jizvička u kořene nosu. To tenkrát se rozhodla...

Vyběhne několik desítek schodů do horní ulice. Dlažba se pod skomírajícím světlem pouličních lamp leskne, sráží se na ní vlhko listopadového večera. Ve vzduchu je cítit levné uhlí a první sníh. Očistí o kovovou rohožku laciné kozačky a vrazí do prosklených dveří samoobsluhy. Naštěstí to stihla, ale už vytírají. Šedivý hadr roztírá sem a tam po dlaždicích mokrou špínu.

„Zavíráme!“ Uklízečka plácne hadrem do plechového kýble schválně tak, aby voda cákla až na boty nezvané příchozí. Drobné kapičky se jí vsáknou do lemu modré nemocniční sukně.

„Já vím,“ špitne. „Jenom chvilinku, prosím.“ Za ta léta je zvyklá poslouchat a omlouvat se. Jedno za co, stále znovu. Donekonečna, za všechno. Jinak přiletí rána.

Protáhne se rychle do zadní uličky zašedlého krámku, kde v poloprázdném regále mezi tatrankami, griliášovými vlnkami a rozmačkanými sójovými suky leží pár starých bonboniér. Příliš starých. Diana, Maryša, rumové pralinky. Ví, moc dobře ví, že čokoláda uvnitř bude potažená bílým povlakem, zatuchlá. Jenže nemá ani na ni.

Znovu přepočítá drobné v peněžence. Prsty jsou ještě prochladlé, špatně se ohýbají. Nerozhodně položí bonboniéru zpátky do regálu a rozhlédne se prázdným obchodem. Trocha brambor, mléko, hrách. No, to bude hostina! Smířeně se skloní nad zasmrádlým mrazákem v rohu a prohrábne v něm rukou zledovatělé sáčky se zeleninovou směsí na polívku. Najde ho až úplně u dna.

Dort z Polárky — dárek nad dárky, směje se na ni z provlhlého papírového obalu obrázkový Eskymák. Polárkový dort. Obyčejnej blbej polárkovej dort. Na víc nemá. Lepší dárek k narozeninám si pro malého prostě nemůže dovolit.

Na okamžik se jí stáhne hrdlo, nejde polknout. V očních koutcích ji slane pálí. Představí si jeho dětské oči zářící očekáváním. Šmudla malej! Přerývané se nadechne.

Ještě jednou, prcku. Už jenom jednou, naposledy, sli buju. A příští rok... Příští narozeniny už bude všechno

jinak. Už budou jinde, daleko od toho všeho tady. Určitě, přísahá sama sobě.

Rychle zaplatí a vyběhne do podzimního marastu páchnoucí Prahy. Ještě ji čeká noční šichta.

Obtloustlá prodavačka se za ní chvíli dívá do tmy ulice a pak znechuceně zavrtí hlavou. Zná ji od vidění. Husa jedna blbá, doktorskej jí nevoněl, teď nemá děckám ani na žrádlo. Tak si občas praštil, no, jako by to jiní nedělali. Dyť jsou ti hajzlové všichni stejný. Stisknout zuby, jako každá druhá, a měla by vystaráno. Hezká ženská, pořád jí to sluší, ta kdyby se namalovala, trochu zkrátila sukně, ještě by se za ní chlapi naběhali. Jenže ona mužskýho už k malým nechce, tak teď radši běhá sama. Ze špitálu rovnou do druhý rachoty, kluci jsou po nocích doma sami, mámu vídají jenom ve dveřích. Zdravotní sestřička, po večerech má prý melouchy někde tady kousek. Aby se dostala z dluhů, co si nadělala, když utíkala od starýho. Počkej, až tě někdo udá. A on tě někdo udá, na to můžeš vzít jed.

Otráveně si otře ruce do zástěry, vytáhne zpod prázdného pultu růžový kousek vepřové panenky, strčí ho do kabely a zamkne velké skleněné dveře obchodu.

Dali nám dvě hodiny, Leno.

Jen dvě hodiny, jinak prý zastřelí poštmistra ze Svojší a starého Neubergra. Toho, co tu před lety starostoval. Teď oba klečí dole před Nebergrovic seníkem koleny v bahně, kolem nich asi tucet českých chlapů, partyzánů až odněkud od Prachatic. Míří jim hlavní do zátylku. A čekají.

Na ja, odsun tomu říkají. *Vyhnání*. Po chalupách všude kolem je boží dopuštění. Pláč. Křik. Rány. Střepy. Třesou se mi ruce a nejde to zastavit, Leno. Jen dvě hodiny na to, aby si člověk sbalil celý svůj život, copak to jde? Navždy se rozloučit s rodným stavením, s hroby rodičů, pohladit jablůňky v sadě, co děda vysadil.

Proklatá hranice. Poženou nás odtud jako prašivé psy. Stejně jako našinec hnal před sedmi lety je. Tady na Cimrunkách ne, tady nikdy Češi nežili, jen Němci a nějaká ta polská děvečka. Odjakživa jenom my, však víš, Leno. Skopčáci. Ti z kopců.

Po okolí už je většina vesnic dávno prázdná, chalupy opuštěné, vyrabované. Náš domov to byl, Leno. Náš i jejich. A teď už nepatří nikomu, jenom smrti.

Pořád tu ještě bývají krásná podzimní rána, když se zvedne mlha z údolí a celý ten náš rodný kraj tam dole ti leží pod nohama. To zavřu svoje staré oči proti vycházejícímu slunci, abych všechnu tu lidskou zkázu kolem neviděla, a ve

vzduchu je najednou cítit vzdálená, skoro zapomenutá vůně života. Toho před válkou. Jenže není nikoho, kdo by se teď uměl znovu nadechnout. A ještě dlouho nebude. Jenom modřiny Šumavě po všech těch ranách zůstaly.

Co po Němcích nešlo ukrást, to kolikrát i zapálili. Jen tak, aby uhasili zášť za své mrtvé. A kdo by jim to mohl vyčítat? Ale to je jako nalít pálenku rovnou do ohně. Zlo plodí další zlo a u nás na Šumavě se mu teď obzvlášť daří, jako mladým kopřivám zjara. Což naplat, Leno, což naplat.

Na nás tady nahoře, až u samého nebe, skoro zapomněli. Jako celý svět. Přišli až dnes. *Ja, ja*, celý jeden rok navíc jsme měli, požehnán buď za to Hospodin. Vloni jsme po válce ještě sklídili, letos na jaře znovu zaseli, ale dožínky už holt oslaví někdo jiný.

Řeči o hrozných věcech se sem z údolí za tu dobu donesly, lepší je ani neposlouchat, Leno. Jako by se bolest jednoho dala vyléčit prolitou krví druhého. Zvířata se z nás všech stala, válka nám i jim vyrvala Boha ze srdcí.

V těch krásných lesích kolem už nemůžeš jen tak položit hlavu do trávy a modlit se k Pánu jako dřív. Mech je tu teď nasáklý krví jako po podzimních deštích. Ten oheň nenávisti tu bude ještě dlouho hořet, věř mi. Já už toho zažila! Bude doutnat v uhlíkách, v horkém popelu a čekat, až ho zase rozfouká po kraji ten správný vítr.

Ach Gott! Slyšíš? To je Helga ze statku pod pasekou. Naříká. Volá Boha. Jako by Hospodin mohl odpustit té naší proklaté germánské rase. Devět hladových krků jí tam zůstalo, ten nejmenší sotva umí chodit, starej se jí z ruské fronty nevrátil. Co si s těmi malými někde v cizině sama počne? *V Reichu*. Tam na nás tak čekají! Města vypálená, mužští i chlapci jim zůstali po zákopech, ženské nemají samy co do huby. Jen hlad a rozvaliny.

Teď přestala, slyšíš? To křičí ti ostatní. Pověly, rány, dusot vojenských bot. A přes les, nad vrcholky smrků se oblohou táhne tmavý kouř. Počkej, jen zavřu okno. Už je cítit až sem, štipe v očích i v krku.

Já balit nebudu, Leno. Odpusť mi, moje malá, ale nebudu. Co bych si odtud taky měla brát? Peníze ani cennosti nesmíme. Však je tu ani nikdo nemá, možná tak starý snubní prstýnek po rodičích, a ten nám stejně před odjezdem seberou. Tady bylo odjakživa tvrdé živobytí, jaképak cennosti. Žije se tu z ruky do huby, však víš, celý den se ohýbáš na políčku, kde nakonec stejně sklidiš víc kamení než brambor. A když se špatně urodí, tak s Pánem Bohem.

Celou chalupu stejně nezabalím, domov se do kufrů nevejde a k čemu mi bude tam na druhé straně postel bez střechy nad hlavou. Bez vzpomínek. Snad jen mamčin křížek nad dveřmi nakonec vezmu, ten možná seschlé německé stařeně nechají. A obrázek Černé Madony ve stříbrném medailonku, co se ti vždýcky tolik líbil. Jen těch našich zvířat ve stáji je mi líto, dvě kravky, pár oveček, jsou to přece boží stvoření jako my, kéž se o ně po nás někdo postará. Nebo jim alespoň dopřeje rychlý konec.

Skoro devět křížků už mám nad hlavou, Leno, umíš si to představit? Tvoje stará máma. Čas tu letí jako sněhová mračna od západu, nikdo ho nezastaví. Pamatuješ, jak jsme spolu v létě tady pod lesem sbíraly jahody? Ta vůně! Sladší než med. Nic na světě nevonní jako lesní jahody ze šumavských kopců. Létem. Mládím. Dětskou pusou červenou od ucha k uchu.

Navlékala jsem ti je na stéblo trávy jako ty nejkrásnější korále pro horské víly, vzpomínáš? To už jsi uměla běhat...

Proč jsem tě radši na svět chromou nepřivedla, Leno moje milovaná? Bože milosrdný, odpusť bábě rouhání! Ale z toho okénka v kuchyni, co kouká na stráň pod stavením, z něj už jsem se nikdy nedokázala podívat. Ani jednou jedinkrát.

Jen dvě hodiny, Leno. Už je slyším z vedlejšího baráčku. Někdo tam prosí špatnou češtinou. Tiše. A někdo se směje. Nahlas. Za chvíli si přijdou i pro mě. Do Brétovic stavení.

A přitom já už nic víc od života nechtěla, jen tady nějak doklepat v osamění svoje dny a na krchově dole pod kaplí

spočinout. Abych ti navždycky zůstala nablízku. A vidíš? *Siehist du?* Ani toho se mi nedostane.

Celou tu dobu jsem nikdy nepřestala doufat, ach můj Bože, tolik let, že už snad jen já pamatuju. Protože já vždycky věděla, já pořád vím, že ty jsi tady se mnou. Někde. Blízko. To mateřské srdce cítí. Nikdo mi za celý ten čas nedokázal vzít naději. Až dneska, Leno, až dneska. Nechávám ji tu s tebou. Navěky.

Za chvíli mě naloží na žebříňák jako loňskou slámu a odvezou někam tam za kopce, pak v dobytčácích do sběrného lágru. A já je nechám, víš, Leno. Copak bych se mohla bránit?

Prý nám tam za kopci i našinci, i sami Němci dávají válku za vinu, že my jsme to tady u hranic vlastně všechno začali. Dá-li Bůh, někde tam brzo najdu svůj konec. Pro co bych ještě žila, kde nikoho nemám. Neznám. Odsunutá šumavská bába, stará Bémačka.

Do uzlíčku jsem si před prahem nabrala hrst hlíny. Té naší, šumavské. Z které nám před schůdky odjakživa bují keře divokých šípkových růží. Tu s sebou vezmu, tu nedám, ani kdyby mě chtěli holí ubít, a s tou mě v té daleké cizině nakonec snad někde pohřbí. Abych aspoň v hrstce rodné země spočinula.

Proto balit nebudu. Chci se jen v míru pohroužit do vzpomínek staré ženské na konci pozemské cesty. V mysli pohladit všechny ty roky, které tu mezi zdmi naší chaloupky proletěly, ještě jednou vidět každého z vás.

Všechny ty stíny života ztracené v mlze mokřadů. A s tebou si naposledy povyprávět, všechno ti říct, moje malá. Všechno to, o čem jsme tu tolik let jenom mlčeli. My i ty lesy kolem. Celé to kruté tajemství našeho rodu. Ještě máme čas. Než nakonec žebříňák zatočí tam pod lesem doprava a i křížek cimrucké kapličky mi zmizí navždy z dohledu.

Dali nám dvě hodiny, Leno.

ZLÉ PŘEDTUŠE

Rychle vpluje do otlučeného vchodu a zabouchne za sebou dveře. Okno sníženého přízemí v kdysi elegantním pětipodlažním secesním domě, jen kousek od Santošky, se rozsvítí do tmy nenápadným namodralým světlem. Jako skoro každý den. Vždy ve stejnou dobu. Od osmi večer až do půlnoci. Ta modrá lampička kdysi stávala v dětském pokojíku synků, sama ji ozdobila obrázky, ještě když ji u toho tlačilo těhotenské bříško. Teď už byli oba na modré obláčky velcí, a tak si ji vzala sem. Aby byli pořád s ní, když ona být nemůže.

Ještě před válkou tady dole býval koloniál. Část židovské rodiny, co to tu kdysi vedla, za protektorátu zařvala, pár jich ještě včas stihlo utéct do Ameriky. Po osmačtyřicátém z toho udělali sklepy na uhlí pro nájemníky. To ještě měli bytů nazbyt. Teď už je tu pár let mrňavá garsonka, s jedním oknem ve výšce obrubníku a záchodem na chodbě. Hrozný kutloch, tmavý, studený. Ani vyvětrat se nedá, výfuky projíždějících škodovek jsou přesně na úrovni okna. Desítky kotníků spěchajících sem a tam po věčně rozkopaném

chodníku, ten zimní smrad města, co se drží u země, a občas nějaký čurající čoklík.

Stará Hradská si do světlíku dala namontovat mřížku, aby jí aspoň toulavé kočky a krysy dovnitř nelezly. Stejně už nějaký ten pátek bydlí u snachy o patro výš. Však už na poslední schůzi družstva prý lidi mumlali, že by se to mělo hlásit, že by jí ten byt měli vzít. Naštěstí o tu díru zatím nikdo nestojí, babka ji aspoň vytápí na vlastní náklady.

A tak se každý večer po setmění nenápadná ženská postava rychle protáhne okopaným vchodem činžáku a její stín zmizí tam dole, s modrým světlem lampy. Před domem ho v černé volze sledují jiné dva stíny. Znají ji. Moc dobře ji znají, je to jejich práce.

„Choulostivý úkol, soudruzi. Doufám, že se chápeme,“ zapálil si tenkrát v kanceláři cigaretu jejich nadřízený nad těžkým broušeným popelníkem a každému z nich nabídl z krabičky po jedné. Chápali, chápali. Kouřili, listovali spisem a chápali. Bývalka kovaného komunisty, nějakýho protekčního doktůrka, co v tom asi uměl pořádně chodit. Zpočátku jen nanicovatá nula odněkud ze Šumavy. Jeho fotr u pohraniční stráže, mladej svazák se díky tomu dostal na medicínu, pak do partaje, a potom už si začal snaživým lízáním těch správných pozadí připisovat zásluhy jednu za druhou. Jen jediná černá tečka v celém jeho uslintaném životě. *Vona.*

Skvrna v kádrovém posudku, nečistý třídní původ. A léčitelka prej. Tohle kdyby se na toho komunistickýho felčara provalilo, to by byl teprve na ústředí tanec.

Dostali ji úkolem už někdy před rokem. Sledovat. Mapovat klienty — to je důležité. Občas usměrnit. A časem donutit spolupracovat. No a kdyby se něco podělalo, tak prostě zamést. Se vším všudy. Zmizí. Vypaří se. Jako už spousta jiných před ní. Zkrátka klasika.

Občas, tedy přesně řečeno každý měsíc kolem desátého, si od ní ti dva v dlouhých kabátech nechávají zaplatit za mlčení. Mimo záznam, samozřejmě.

Ona nic nenamítá, na nic se neptá, to už ji naučili. Tak to prostě chodí, jedna ruka druhou myje a i ona chce mít konečně klid. Peníze si vydělá, to ne že ne. Ale moc jí toho nezůstane. Za nájem kamrlíku platí, jako by to byl pokoj v Intercontinentalu, a že ti v uniformách nic nevidí, to ji také nestojí málo. Pokaždé ji oderou jak slepici do vývaru. Když je slabší měsíc, aby se bála, že pro ně nevydělá dost a zmalujou ji někde na rohu tmavé ulice tak, že nebude pár týdnů potřebovat oční stíny.

Naštěstí má dobré jméno, pořád lepší. Lidi si ho mezi sebou potají šeptají. Nejdřív se doprošují po doktorech, nosí bonboniéry, lahvinky, poklonkují s obálkami v kapsách panákům v bílých pláštích po setmělých chodbách nemocnic. Ale když jim nikde neumí pomoci, vzpomenu si na ni. Protože bolest pořád ještě nikdo komandovat neumí. A když něco bolí, na ničem jiném nezáleží. Najednou existuje jenom ona. Bolest je královna, co zlomí každého.

Jezdí sem za ní z půlky Prahy i okolí. Někdy až od Příbrami. Mezi bolavým hekáním a slzami strádá pečlivě každý haliř, korunu ke koruně. Jenom ona ví, kolik ji ten člověk bude už brzy stát.

Čert. Někdy má strach na něj i jenom pomyslet, do těchhle věcí se nikdy nechtěla zamotat. Obzvlášť s klukama, ale nemá na výběr.

„Hele, berte, nebo nechte bejt. Já nemusím nikoho přemlouvat. Přes čáru do Němec se sama nedostanete, to mi věřte. Navíc s dvěma parchantama. A s tím vaším bejvalým já tady pak riskuju krk dvojnásob. Si rozumíme, ne?“

Vlasy měl kudrnaté jako čerti z pohádek a dvě maličká, nedůvěřivá očka, studená a pichlavá, šel z nich strach. Tvář ztmavlou sluncem i větrem mu barvilo do mrtvolně modré světlo dětské lampičky s obláčky. Podala mu obálku. Zálohu. První splátku za svobodu.

Opatrně pak tomu chlápku s čepicí hluboko vraženou do čela otevřela dveře činžáku do ulice. Rozhlédla se na obě strany a potom ho vypustila do tmy.

Taky by klidně mohl patřit k těm dvěma ve volze tam venku, o její peníze se pak rozdělí a ji i s malýma zahrabou někde uprostřed lesů. I o takových se šeptalo.

„Tohle je moje cena. Poslední nabídka,“ stiskl jí ruku v průchodu, ještě víc narazil čepici do čela a o pár vteřin později z něj zbyl jen tlumený zvuk rychlých kroků vzdalujících se noční ulicí. Zabouchla, opřela se o dveře, zaklonila hlavu a hlasitě dýchala. Jo, bála se. Bála se ho jako čerta, ale jich se bála ještě víc.

To bylo před dvěma měsíci. Čert jí slíbil, že je zjara, až trochu povolí sněhy, dostane všechny na druhou stranu. Dřív nemohl. Zrovna teď, po loňském srpnu, chtěla zdrhnout půlka republiky. Měl čekací list delší než ty na přidělení bytu v paneláku. A logicky zvedl tarif. No a tam na druhé straně taky ty začátky nebudou zadarmo. Moc času už jí nezbývá.

Ozve se známé zatukání na mříž světlíku. Třikrát rychle za sebou, pak dvakrát pomalu. Poodhrne záclonku, oči si chvíli zvykají na tmu tam venku. Všechno je černobílé. Spíš černošedé, vidí asfalt nočního chodníku a dvě pánské boty. Tohle pozná už i podle nich. Chudák starej, zedřenej z dolů na severu, to rameno ho zlobí už tolik let. Aspoň když mu ona srovná páteř a natře záda křepelčí masťou, na pár dní se mu uleví.

„Pojďte dál, pane Zedníček,“ zašeptá o minutu později, když mu ve tmě otvírá vchod do domu. Oba chvatně zmizí v průchodu, jejich stíny spolkne tma a hladové zdi starého činžáku. Jen ona ještě docela krátkou chvíli, předtím než potichu zabouchne, kouká kamsi před sebe do setmělé ulice.

Všechno jako obvykle. Přejede očima obrysy tmavého auta zaparkovaného kousek pod křivou pouliční lampou, dva známé stíny tam uvnitř. Hořící tečky cigaret. Svině estébácký! Ví o nich, jako oni vědí o ní. Dál ale nejistě mžourá do tmy.

Už delší dobu má pocit, že ji sleduje ještě někdo jiný.

Když se na chvíli otočíš od hor dolů čelem k údolí, můžeš slyšet, jak se nám, titěrným človíčkům, ty dávné kopce za zády smějí, Leno.

O podzimu toho proklatého roku 1852 se tu říká, že byl prostě jiný. I tady nahoře, na Cimrukách. Nezvykle teplý, dlouhý. Bez konce. Topit se po chalupách začalo prý až v půlce září, a to jenom na noc. Švestky už sklizené, šípky kolem cesty taky, a mrazíky pořád nikde.

So ist das eben, tak to prostě je, však víš, Leno, tady nám první jinovatka pokryje luční kvítí, už když se červenec se srpnem střídají. Ale tenkrát nic. Až se místní s nedůvěrou otáčeli k Huťské hoře, k tomu všudypřítomnému stínu za jejich zády, v očích strach. Marně čekali sněhová mračna, co táhnou těžká břicha nízko nad pahýly holých stromů. Začalo se říkat, že tohle není dobré znamení. Nemůže být. Že se tam nahoře v kopcích chystá něco zlého. Šumava se zlobí.

Tvůj otec Anton, tehdy mu bylo sotva osm let, Leno, malej kluk kolenatej, si celý život dobře pamatoval, jak ještě tu poslední říjnovou sobotu s dědou do stodoly zavázeli dřevo na zimu. Luční tráva kolem byla pořád vysoká. Mráz ji nespálil, sahala malému až po pás.

Polena naložená, Anton rošťák pusou od trnek celou modrou, ta trpká chuť mu svírala rty a lepila jazyk k zubům, ale

říct si nedal. Večer ho zas bude bolet břicho, táta nadávat, máma se starat, ale jaké by to jinak vůbec bylo dětství bez trnek, bodláků a praku.

Vyprávěl mi potom častokrát, že rodné stavení už měli s dědou tenkrát skoro na dohled. Za chvíli se před nimi roztoupí poslední smrkové větve se skoro neviditelnými nitkami podzimních pavučin a za paloukem vykoukne komín Brétovic roubenky. Ještě pár kroků zežloutlým podzimním borůvkám ztěžklým kapkami mlhy. Poslední zatáčka lesní cesty.

A vtom to přišlo! *Ach du meine Güte!* Bože můj milosrdný! Starý se zastavil. Z ničeho nic, zprudka. Jako by tvář narázil do neviditelné skleněné zdi. Zamrzl v pohybu jak vltavské peřeje v lednu. Ani sval se na něm nepohnul. Ani slovíčko z něj nevyšlo. Nehybná lidská socha.

Pak prý pomalu, děsivě pomalu zvedl ruku nad hlavu. To aby malý Anton za jeho zády pochopil, že nesmí udělat už ani krok.

„Pššš!“

Anton vyvalil oči do přítmí lesního mlází. Srdce se mu splašeně rozbušilo, slyšel ho i ve spáncích. Rozesmátá dětská ústa zůstala otevřená dokořán, jen klučičí úsměv nahradila čirá hrůza. Jazyk modrý od trnek se chvěl v přerývaném dechu.

„Kozodoj,“ zašeptal starej přes popraskané rty a rychle se zkřivenými prsty pokřížoval. Jednou. Dvakrát. Potřetí. On, co do kostela nepáchnul, jak byl rok dlouhý.

Byl tam, Leno! Rovnou před nimi! Přilepený, přísátý na ztrouchnivělém pařezu jako děsivý vřed. V Antonovi by se v té chvíli krve nedořezal.

Kozodoj! Ptačí ďábel! Nikdy ho neviděl a ani vidět nechtěl. Zavřel oči. Pevně, tak pevně, jak jen to šlo, a ještě si je překryl dlaněmi. Kozodoj! Posel smrti. Kdo ho spatří, třeba i jen na malou chvílku, je ztracený. Živý mrtvý! Jen posledních pár dní či týdnů žití mu zbývá. Jeho kůže začne páchnout čerstvou hlínou, to krchov ho volá. Tak se to tady

na kopcích odjakživa říkalo. Ta opeřená příšera nosí smrt, bestie jedna pekelná.

Kozodoj. Lelek kozodoj! Ptáček, co se vejde do dvou chlapských dlaní. Peří má v barvě kůry starého rozpukavého smrku. Dvě velké oči. Černočerné. Stín ani světlo se v nich neodráží, jako by ses dívala rovnou do vlastního hrobu, Leno. Otáčí těma očičkama ďábelskýma do všech stran jako posedlý. Dopředu i dozadu vidí, ani hlavou kroutit nemusí.

Nejhorší je ale jeho zobák. Když se k němu přiblíží někdo živý, kozodoj otevře hlavu od jedné strany k druhé. Jako by mu někdo rozpůlil lebku. A zasyčí. Zachrčí. Tak, jak to umí jen zmije svlékaná zaživa z kůže.

Ten rudý ďábelský chřtán je plný krve, povídají. To jak po stájích létá, kozám i kravám z vemen mléko upíjí a jejich krví si přilepšuje. I na člověka si ta bestie někdy troufne. Dětem a nemocným saje krev z žil, aby se už ráno nevzbudili.

Antonova babka, tvoje prabába, Leno, přísahala prý na kohoutí kříž, že za jejích mladých let tu na Cimrukách jakási matka nechala své pár dní staré děťátko spát na zápraží. Soumrak přišel příliš brzo. Maličký se v kolíbce neozýval. A když se ta nešťastnice pak sklonila k peřinkám, omdlela hrůzou. Její děťátko! Její chlapeček! Nehýbal se. Oči doširoka otevřené. Mrtvolně bílý v tváři. Už ho nebylo, život z něho vyprchal. A po sousedství se šepem vyprávělo, co v té kolíbce hned vedle tvářičky dětské mrtvolky ostatní viděli. Krvavé skvrny na zavinovačce. Otisky ptačích pařátů! To kozodoj ho měl na svědomí.

Létá jen za tmy, jako každé nečisté stvoření. Ve dne se Boha bojí. Ale se soumrakem začne z hustých lesů, těch suchých, plných chrástí a holých kmenů, kde už nějaký ten pátek vládne jen smrt, znít jeho pohřební píseň. Pomalá. Skřípavá. Po páteři se ti pařáty škrábe, Leno, obratel za obratlem, do uší se zavrtává. Jako smích šílené stařenky.

A směje se a směje a směje a směje a směje... Lidskému strachu se vysmívá, až celý lesní hvozd kvílí společně s ním

tu melodii smrti. Listí šumí jak steny plačících nad hrobem, větve znějí jako napnuté struny funebrálních houslí.

„Zabít tu potvora nelze, ani zastřelit, to bys musel zamířit. A jak zamířit, když se na něj nesmíš podívat?“ vyprávěli si chlapi z kopců kolem stolu nad skleničkou režné za dlouhých zimních večerů a ženské se jen křížovaly. „Nikomu není dovoleno kozodoje vidět!“

Jenže Antonův děd ho tenkrát viděl. *Ach Gott*, měl ho přímo před sebou, Leno! Černé korálky nehybných očí si ho zlověstně měřily. Pak se v okamžiku stáhly do zlostných štěrbin a ta věc otevřela zobák. Ne, vlastně ne. Otevřela hlavu. Dokořán. Jako by se roztrhla vejpu. Dědek vystrašeně zíral dovnitř té chrčící rudé díry, nedokázal od ní odtrhnout pohled.

Anton mi vyprávěl, jak se krčil schovaný za jeho zády, ani nedýchal, hlavou mu běžela dětská modlitbička k andělu strážnému. Držel víčka pevně zavřená, zamčený ve tmě strachu.

„Prosím, Bože, moc tě prosím. Ochraňuj dědečka. I mě. Nic jsme horám neudělali. Na topení jsme jenom soušky naložili. Opravdu. Na svůj život ti přísahám.“

Ticho mu bylo odpovědí. Jenom ticho vlastního dechu. Jeho dětská fantazie kreslila za sevřenými víčky nejděsivější pekelné obrázky. Les kolem se roztočil, sápal se po něm hladovými pařáty větví, mrtvé stromy se v kruhu stahovaly pořád blíž a blíž.

Cítil je všude kolem sebe. Větve plné kozodojů s hlavou otevřenou dokořán. Už, už si ho vezmou. Tělo napnuté k prasknutí, z očí mu po tvářičkách stékaly velké slzy. Najednou byl v té tmě tak hrozně moc sám.

„Dědo? Dědečku?“

Prásk!

Ta rána Antona málem povalila. Prošla mu srdcem i kostmi, každičkým kouskem jeho těla. Odrážela se tam a zpátky od vrcholků hor kolem v stonásobné ozvěně. Výstřel! Děda na kozodoje střelil ze své brokovnice.

Tja! Když už měl odejít do pekla, tak ať s sebou vezme i tu zpropadenou bestii.

Netrefil. Kozodoj, vyplašený výstřelem, se vznesl k nebi. Tiše, jako když sova letí soumrakem. Jako duše neživých.

Proletěl posměšně těsně kolem Antonovy hlavy. „Dědečku!“

Chlapec s dlaněmi na očích ucítil ve tváři studený poryv vzduchu. Pohlazení větru od dvou tmavých ptačích křídel. Po zádech se mu rozběhl mráz. Smrt neviděl, ale dotkla se ho svými perutěmi. Ocejchovala si ho!

Co se mu teď stane, jaký trest ho čeká? Umře? Nebo už umřel? Tenkrát, Leno, nemohl Anton ještě tušit, co ten dotek křídel znamenal. Že smrt si ho nevezme, protože v něm našla svého posla.

Tichý, klouzavý šum vzdalujícího se ptačího těla tam kdesi vysoko nad jeho hlavou slábl. Mizel.

„Antone!“ zatřásl s ním dědeček a on konečně znovu otevřel oči. „Už je to dobré, už je pryč, neboj se.“

Jenže oba věděli, že tomu tak není. Dědek i malý Anton. Na zpáteční cestě už mezi nimi prý nepadlo jediné slovo. Stařec byl najednou pohroužený do svých myšlenek, hlava mu ztěžkla, hřbet v kabátě podšitým ovčí kůží se ještě víc ohnul k zemi. Malý Anton za ním klopýtal mezi trsy mokré podzimní trávy, oči lesklé, rád by aspoň sevřel dědovu dlaň ve své, ale měl strach, aby to zlé prokletí nepřeskočilo i na něj.

Jen tichá modlitba starobylého šumavského otčenáše rozechvěla jeho zbledlé rty, když krácel přes mýtinu známou cestou k domovu. A zdálo se mu, že děda ji šeptal spolu s ním.

*Do své říše nás vejít nech,
té nejkrásnější z divů všech.
Tvoje vůle se skutkem staň,
lesy i zemi bídy chraň,
od utrpení ostříhej,
Pane, chléb vezdejší nám dej!*

Nun ja. Inu, to byl poslední večer toho podivného podzimu, Leno. Jak dlouho trval, tak rychle najednou skončil. Jako když mezi navlhčenými prsty sevřeš knot hořící svíčky. A najednou je tma.

Z ničeho nic je oba zmáčkl ledový dech kopců. Od Huťské hory začalo foukat. Stále silněji. Přímo proti nim. Vítr jim bral dech od úst, vrážel do nich silou tažných volů.

Přidali do kroku, aby to do chalupy ještě stihli. Viděli ho jen kousek před sebou, jejich rodný dům. Něco ale jako by bylo najednou jinak. Špatně. Mlha z lesů objímala stavení před nimi jako náruč nebožtíka, jako nepropustný závoj mrtvé nevěsty, utkaný z nitek všech tragédií tohoto kraje. Těch minulých i těch, které teprve měly přijít.

Zlé tušení naplnilo oblohu. První šedivé mraky přihnul vítr od západu, od Bavor. Letěly splašeně, valily se jako prokletí, před kterým není kam utéct. Jako křídla kozodoje. Jedna modlitba, a už přikryly celou horu, až se na nebi spojily v jedinou těžkou tmou. Údolím řval mezi stromy hladový víchř.

To zima si přišla vybrat svou daň.

VLČÍCH SYNECH

„Mami!“

Vzbudí se a přes slepené oči mžourá na dětské hodiny s vlkem a zajícem na stěně pokoje. Hrkne v něm. Půl osmé. Vždyť přijdou pozdě do školy! Proč je mamka nevzbudila?

Rozespale si promne oči pěstičkami, drobná jizva u kořene nosu se zakaboní, tvář se mu stáhne do grimasy začínajícího dětského pláče.

„Bulík! Mámin mazánek!“ smál by se mu jako vždycky brácha, kdyby ho teď viděl.

Radši přestane popotahovat, aby zase jednu nechytil. Nikdy nevíš, odkud ti přiletí. Odhrne s nevolí ještě teplou peřinu a nepříjemně chladný vzduch pokojíčku sevře jeho dětské tělo. Poslepu nahmatá chodidly látkové bačkorky na podlaze.

Tu první najde hned. Tu druhou mu brácha v noci, když lezl nahoru na palandu, jako vždycky odkopl až do tmavého rohu pod postelí. A on má pokaždé strach si tam pro ni do tmy sáhnout, hmatat tím černým prázdňem, aby ho někdo nechytil za ruku. Někdo nebo něco.

Rozespale pootevře dveře a nakoukne do kuchyně. Stojí nejistě na studeném červeném linoleu, vedle něj zadýchaně sípe stará lednička pořád ještě vyšší než on. Kde je máma?

„Mami?“ pípne přiskříple. Vypadá jako ztracená žabička. „Mami?“ zkusí to trochu hlasitěji. Možná zase jen všechno popletl.

„Blbeček! Blbeček! Mámin pitomeček!“ slyší v hlavě posměšný bráchův hlas a začne znovu popotahovat.

Třeba pro něj maminka jen připravuje nějaké překvapení. Určitě jo. Dneska má přece narozeniny. Osmé!

„Tak teď už jsi můj velký kluk,“ říkala mu včera večer, než šla do práce, a na čelo mu vlepila mlaskavou pusou.

Nejistě zvedne ruku k zažloutlému vypínači na zdi hned vedle dveří. Zmáčkne drobný černý spínač uprostřed a rozsvítí. Studené světlo žárovky nad jídelním stolem ho kopne do očí. Stáhne dětskou tvář do rozespalé masky. Kuchyně je prázdná.

Skrčí se ještě víc ve svém flanelovém pyžamu po bráchovi s modrými medvědy, co mají místo nosu srdíčko. Kamna jsou vyhaslá, studená. Vlhká zima nevytopeného bytu ve starém činžáku se mu rychle vkrádá pod kabátek. Znovu se nadechne.

„Mami?“

Nic.

„Mami?“

Jeho hlásek se opuštěně odráží od prázdné kuchyňské linky. Nikde nikdo. Teď už má opravdový strach. Něco mu zauzlovalo krk jako kaloun od tepláků cvičebního úboru.

Na stole není připravená ani snídaně, ani žádný pomáčkaný lístek se zprávou od mámy, jak zase nestíhá a co všechno mají za úkol dneska sami udělat. Žádný šípkový čaj ve velkých kouřících hrncích, toho jeho s nakráplým ouškem, co mu i se dvěma lžičkami cukru vždycky trochu zkříví pusou trpkostí. A potáhne zuby nakyslou patinou. Ani široké krajíce chleba natřené ve spěchu vrstvičkou másla.

Bratr nahoře na palandě dál klidně spí, otočený čelem ke zdi vymalované světle modrým válečkem. „Vstávej. Mamka není doma. A je pozdě. Asi. Já nevím...“ popotáhne plačtivě on.

„Nech mě bejt, blbečku!“ Brácha se jen otočí a zavrtá se ještě hlouběji pod peřinu.

Neví, co má dělat. Hodiny na stěně dál do ticha odtikávají vteřinu za vteřinou. Dlouhne bráchovi ještě jednou zlehka do zad a jen tak tak uhne rozmrzelému kopanci.

„Zalez někam, skrčku...“

Postel je pod peřinou ještě teplá, lákavá, zavrtá se do ní rychle až po hlavu a v pološeru dětského pokoje sleduje, jak vlk na velké rafičce hodin honí zajíce. Už ho skoro má. Každou chvíli určitě zaslechne cinkání máminých klíčů v zámku.

A pak začalo sněžit, Leno.

Ach Herrje! Pane na nebesích, tolik sněhu jako tu zimu tady v kopcích nikdo nepamatoval. Ani ti nejstarší z rodáků. Z nebe padalo dál a dál, celé dny i noci, bez přestání. Jako by už nikdy ani přestat nemělo. Tiše, děsivě se z oblohy snášely obrovské sněhové vločky na osady pod Huťskou horou a měnily celý kraj ve spící bílý hrob.

Za každým stavením, pro jistotu, stála jako každý rok řada umrlčích prken. *Totenbretter*. Pro lidi z údolí odporný zvyk, ale co ti můžou vědět? Tady na Šumavě, když zubatá vtrhne do stavení, nikdo ji nepřehádá. K doktorům odtud není cesty, za farářem jakbysmet, zem je v zimě zmrzlá na kost. Pohřební průvod až do jara vyjít nemůže a někam je mrtvého prostě potřeba položit. Do sklepa, do kůlny, na umrlčí prkno a čekat na tání.

Pamatuju si, když jsem byla malá holka jako ty, Leno, a umřela tetka Neubergrovic. My děti jsme se dívat nesměly. Za sklepa nás vyhnali.

Jenže dveře zůstaly trochu pootevřené, jenom malá škvírka. A i ta stačila. Uvnitř tma, jen světla svíček. Tetka tam ležela celá ztuhlá na prkně, v dlouhé režné košili. Hubu dokořán, oči taky. Plamínky svíček skákaly po stěnách, po zásobách brambor a uzeného na zdi, i po tom mrtvém těle. Ženské ji začaly svlíkat. Omývat. Kousek po kousku.

A mluvily s ní. To se sice podle farářů dělat nemá, ale tady na Šumavě mají ženské vždycky svou hlavu. A poslední slovo.

Mluvily. Zpívaly. Modlily se. Jejich hlasy zněly v kameném sklepe jako děsivý šepot mrtvých, ve mně za dveřmi zbyla malá dušička. Pak nebožku oblékli do svátečního. Tu novou sukni z hlazeného plátna s velkým nabíraným garnýrem kolem spodního lemu si roky do hrobu schovávala.

Potom ji položili na umrlčí prkno. Ruce měla bílé, děsivé, celé zkřivené. Svázali jí je růžencem, přiložili na prsa. Mailtihel, šátek přes hubu složený na šíři ruky, jí podvlékli pod bradou, aby ústa držel mrtvé zavřená, a na temeni ho stáhli do uzlu.

A pak jí otočili hlavu ke dveřím. Přímo na mě! Dívala se těma svýma pootevřenýma očima do těch mých, skulinkou mezi futry. A já jsem poprvé nahlídla do světa mrtvých, Leno!

To prkno položené mezi dvěma židlemi dole v lochu, v podsklepení, zůstalo až do oblevy. Živí spolu s mrtvými. S kysaným zelím v sudu, s mrkví v bedně s pískem. Však tady k životu smrt vždycky patřila, Leno moje, a kdo si mrtvého neváží, živého pak ještě méně.

Po pohřbu mistr truhlář do prkna vyryl jméno a datum, připsal verš mrtvému věnovaný a prkno se jednou stranou zarazilo do země. U polního křížku, podél luční cesty. Pod milovaný strom. Aby každý, kdo půjde kolem, si na toho člověka vzpomněl a pomodlil se za jeho duši.

Říkali, že Antonův dědeček ten podzim, co spatřil kozodoje v lukách, často k těm umrlčím prknům za stájí chodíval. Dlouho se na ně díval. Tak nějak smutně. Oči mu letěly milovaným krajem, jako by se loučil. S každým z těch stromů, s každým z těch měkkých obrysů šumavských kopců na obzoru. A pak vrásčitou dlaní hladil ohoblované dřevo umrlčích prken.

Kůže mu začala páchnout čerstvou hlínou, cítil, že jeho čas přichází. Strach neměl, své už si odžil, Pána se nebál,

jako teď já, Leno. Jen by si tolik přál dočkat se ještě příštího jara. Aby mohl uvítat ten nový život, co zrovna v chalupě čekali. Další vnouče.

Mladí po starých zůstali hospodařit ve stavení, pár kroků k vejměnku, jen přes dvorek. Malý Anton, jeho otec Francek a maminka Bréta. To byla tvoje babička, *deine Oma*, Leno.

Bréta tehdy nosila pod srdcem své druhé dítě. Dlouho jí Francek i staří rozmlouvali, aby na zimu nezůstávala a sešla dolů z kopců. Ženská, co v sobě nosí nový život, bývá vždycky jednou nohou v hrobě. Obzvlášť tady nahoře. A když už to prvně tak nedobře dopadlo...

Ach, Schwamm drüber! Škoda mluvit! Ani slyšet Bréta nechtěla. Rodit měla až zjara, to už bývají cesty odváte, a ona mívala vždycky hlavu tvrdší než zdejší modřínové dřevo. Každého hned zrychtovala, kdo se jí snažil domluvit. Čeho by se taky bála. Vždyť byla tou nejlepší z bylinkářek, co kdy tyhle kopce nosily.

Řemeslu ji naučila její máma, a tu zase ta její. Ale Bréta, ta měla dar od Boha. V očích i v dlaních. Jediným pohledem poznala nemoc. A pohlazením z těla brala bolest. Zнала každou bylinku, co se kdy na světlo boží vyklubala, a s nimi pak léčila horké nemoci i všechny ostatní neduhy, které člověka potkaly. Připravovala čaje a mastičky a ty tolik pomáhaly, že se mezi lidmi často šeptalo o hotových zázracích.

Gabréta na ni volávali, Bréta. Lesní matka. Prastaré jméno Šumavy, které dal našim lesům dávno zapomenutý lid, první páni těchhle hor. Tak dávno, že po nich nezůstala ani vzpomínka, jen to posvátné jméno.

Brétin prvorozený synek, Anton, tvůj táta, Leno, nepřišel na svět ve zdraví. Hůdě droboučké, nešťastné. Nic mu nebylo, žádná horečka ani kašel. Ale přesto skomíral jako plamínek dohořívající svíčky. Malý, slaboučký, přísát se pořádně neuměl, den po dni mizel před očima.

Život je často krutý, Leno, krásný, ale nespravedlivý. Jak Bréta uměla uzdravit každého, tak svého prvorozeného vyléčit nedokázala.

„Jsou nemoci, které osud sesílá na děťátko už v matčině lůně. Na ně žádná bylinka neplatí. Něco je špatně a opravit to není v lidských silách. Jako když se kravce narodí tele se třema nožkama,“ říkala jen, když se jí někdo vyptával, co je to za vzácnou chorobu.

Šeptalo se pak dlouho po usedlostech kolem, že si to neštěstí možná Bréta přivolala sama. Hlavně mezi chlapy a v kostelních lavicích. „S nečistými silami si tak dlouho hrála, až jí pán Bůh teď potrestal.“

Říká se, že to jen ženské pomlouvají. Drbny staré! *Na ja*, ženské. To bys ty naše chlapy z kopců musela slyšet, jak jim ta huba někdy jede. „Nehodná! Neposlušná! Místo aby přijala boží trest, zase se mu staví. Dál toho malýho piplá. Kurýruje. Jen Bůh ví, komu se za jeho život upsala. Vona! Ženská jedna nevděčná!“

Měla maličkého Antona nechat odejít za Pánem. Jako každá tady. „Rychle pokřtít. Pohřbít. Však Pán dá do roka dalšího, jestli není jalová,“ mlátili půllitry do hospodského stolu rozhořčeně mužští z okolních osad, když na Brétu přišla řeč. „Stejně je ten její Anton dozajista vlčí syn!“

Já vím, ty ten příběh neznáš, Leno. Nemluví se o něm. Snazší mlčet. Nikdo ti ještě nevyprávěl, jak se tvůj rod s vlčí krví spojil. Ale počkej, povím ti všechno popořadě, ať na nic nezapomenu. To víš, hlava už mi dávno dobře neslouží.

Tvůj otec, malý Anton, se nakonec z nejhoršího vylízal. Bréta ho po lžičkách vypiplala. Nikdy ale nevypadal jako ostatní chlapi. Vyrostl jim sotva po ramena, slaboučký, nehezký. Takový voškrda černý.

Chytrý byl, to ano. Ale chytrost na člověku není vidět. Ošklivost jo. Hlava veliká a divná, oči daleko od sebe. Prostě jako pes. Nebo vlk. *Wolfi*. Hrudník široký, nožičky krátké, obličej pořád zle stažený, jako kdyby chtěl pokousat celý svět.

Vážení čtenáři, právě jste dočetli ukázkou z knihy **Vona**.

Pokud se Vám ukázka líbila, na našem webu si můžete zakoupit celou knihu.